CZĘŚĆ L — № 94. ROK 25 — (1854.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. PÓŁROCZNA 8 rubli srebrem.

PIĄTEK, $\frac{3}{15}$ Grudnia.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{2}{14}$ Grudnia.

Przez Rozkazy dzienne Cesarskie w Wydziale Wojskowości, z dnia 28 Listopada, Pułkownik pułku Preobrażeńskiego Gwardyi *Arbuzow*, mianowany Dowodzcą pułku Celnych strzelców Rodziny Cesarskiej; — 29 Listopada, Mianowani: Dowodzca korpusu Grenadyerów, Jenerał piechoty *Murawjew 1*, Jenerał-Adjutantem J. C. Mości, Głównodowodzącym korpusem Kaukazkim, i Namiestnikiem Cesarskim na Kaukazie, ze wszystkiemi prawami i prerogatywami, jakie w tych godnościach były udzielone Jenerał-Adjutantowi Xięciu Woroncow; Dowodzący korpusem Kaukazkim i wojskami doń zaliczonemi, Jenerał jazdy *Read*, Jenerał-Adjutantem J. C. Mości, Członkiem Rady Państwa i Dowodzcą 3-go korpusu piechoty; Dowodzący 3-m korpusem piechoty Jenerał-Adjutant baron *Osten-Sacken 1*, Dowodzcą 4-go korpusu piechoty, z pozostaniem Jenerał-Adjutantem; Jenerał-Adjutant *Płautin*, Dowodzcą korpusu Grenadyerów, z pozostaniem Jenerał-Adjutantem i Członkiem Komitetu 18 Sierpnia 1814 roku, (Opieki Inwalidów).

Rozkazy dzienne Cesarskie *w Wydziale służby Cywilnej.*

16 Listopada. Młodszy Urzędnik do szczególnych poruczeń przy Naczelniku gub. Grodzieńskiej, Assesor Kolleg. *Sierzputowski*, przeniesiony zostaje na Assesora od Korony do Izby Grodzieńskiej Sądu Kryminalnego; — Zostają uwolnieni od służby dla słabości zdrowia: Kurator Szpitalu Żytomirskiego, Radzca Kolleg. *Rab-Bokszczanin* i dodatkowy Assessor Sądu Ziemskiego Mińskiego Assesor Kolleg. *Pigulewski*.

20 tegoż m. Zatwierdzeni zostają na urzędach, obrani przez Szlachtę: Deputat Mińskiego Zgromadzenia Szlacheckiego z powiatu Rzeczyckiego, dymissyonowany Sztabs-kapitan korpusu Leśniczych *Pokempinowicz;* Kurator zbożowych zapasowych magazynów w powiecie Bobrujskim, Sekretarz Gubern. *Masłowski* i Deputat Kommisyi kwaterniczej Wielizskiej, Sekretarz tamecznego Magistratu, Sekretarz Kollegijalny *Łowczynowski;* zostaje uwolniony dla słabości zdrowia Assesor od Szlachty Sądu powiatowego Dzisieńskiego, Sekretarz Gubern. *Kario;* — zostają przeniesieni: Sekretarz Rządu Gubern. Kijowskiego, Assesor Kolleg. *Eysmont*, na Assesora od Korony Sądu powiatowego Bałtskiego; zostający w Rządzie Gubern. Mohylewskim, Sekretar Gubernijalny *Gruszewski*, na Assesora od Szlachty Sądu powiatowego Rohaczewskiego, do nowych wyborów.

— Zdaniem Rady Państwa Najwyżej zatwierdzoném 27 Października roku bież., ustanowiony został nowy Etat Policyi miasta Kijowa. Główniejsze szczegóły tego etatu są następujące:

Starszy Policmejster, pobiera rocznie gaży 500, na stół 250 rubli sr., jego Sekretarz 150 r.; Młodszy Policmejster gaży 350, na stół 150 r.; Komisarzy (Приставы) spraw cywilnych i kryminalnych 2, każdy po 250 r. gaży i po 100 r. na stół; dwaj Radni, wybierani od kupców, gaży nie pobierają. — *W sześciu cyrkułach* (части) *miasta:* Komisarzy 6, każdy pobiera rocznie gaży 180, na stół 100 rubli; Komisarzy Śledczych (Слѣдственные Пристава) 2, każdy gaży 150 i na stół 100 rubli; Dozorców kwartałowych 22, gaży po 150 rubli; Sekretarzy przy Komisarzach Cyrkułowych 6, każdy gaży po 100 rubli. Summa etatowa, wynosząca w ogóle 12,655 rubli srebrem, ma być odniesiona na dochody miasta.

Ukazy Rządzącego Senatu.

1.) *30 Października.* (Z 1 Oddz. 5 Depart.) «Rządzący Senat, przy rozpatrzeniu jednej kryminalnej sprawy zauważał, że w szafunku summ, udzielonych na rozmaite przedmioty,

Urząd, zawiadujący takowemi summami, pozwolił sobie użyć niektóre z nich niezgodnie z ich przeznaczeniem. Przeto Rządzący Senat postanowił: zalecić powszechnie drukowanemi Ukazami, i ogłoszeniem w Gazecie Senatu, ścisłe wypełnienie prawideł, przepisujących wydatkowanie wszelkich summ stosownie do ich przeznaczenia, bez wszelkiego, pod jakimbądź pozorem, odstąpienia od prawnego porządku.

2.) *17 Listopada.* (Z Ogóln. Zgrom. trzech pierwszych Depart. i Depart. Heroldyi Rządz. Senatu.) Z rozwiązaniem pytania: o jakich mianowicie czynnościach Izb sądu Cywilnego, ma być sporządzany Dziennik sądowy, (żurnał) przy zeznawaniu aktów kupli i sprzedaży; jakie zaś są wstępne czynności, nie wymagające takowej formalności.

(z 1 Departamentu.)

3.) *16 Listopada.* Z ogłoszeniem Zdania Rady Państwa, Najwyżej zatwierdzonego 18 Paźdz. 1854, którem, w rozwiązaniu zagadnienia: jaki ma być termin wysługi wychowańców Szkół dzieci sług kancellaryjnych, którzy opuszczą te zakłady z powodu słabości zdrowia, przed ukończeniem kursu nauk, postanowiono, iż w podobnych przypadkach, wychowańcy, w razie wejścia do służby, obowiązani są odsłużyć taką liczbę lat, przez jaką zostawali w szkole.

4.) *Tegoż dnia.* Z ogłoszeniem Zdania Rady Państwa Najwyżej zatwierdzonego 18 Października 1854, którém w zamian 393 Artykułu Ustawy o służbie wyborowej, (Układu Praw, Tom III) postanowiono: «Poddani Rossyjscy, zajmujący posady Konsulów Jeneralnych, Konsulów, Vice-Konsulów i w ogóle Agentów handlowych obcych krajów, powinni, narówni z innemi obywatelami miasta, gdzie mają stałe zamieszkanie, spełniać wszystkie obowiązki służby, włożone na nich w skutek wyborów Zgromadzenia Miejskiego. Wszakże postanowienie niniejsze nie rozciąga się na tych, którzy byli zatwierdzeni na pomienionych posadach przed jego ogłoszeniem.»

5.) *Tegoż dnia.* O ćwierciowych kwitach rekrutskich, postępujących do Skarbu od włościan Dóbr Państwa.

6.) *22 Listopada.* O pobieraniu opłaty assekuracyjnej (страховаго сбора) od summ ziemskich powinności, przesyłanych przez pocztę.

8.) *Tegoż dnia.* O cenach na przedaż soli Skarbowej w gubernijach Zachodniej i Wschodniej Syberyi na rok 1855.

9.) *Tegoż dnia.* Z ogłoszeniem dla wiadomości powszechnej że wydany został XVIII Dalszy Ciąg Układu Praw Państwa, w którym zawarte są Prawa, nastałe od 1 Lipca po 31 Grudnia 1853 roku.

9.) *Tegoż dnia.* O cenach na sprzedaż soli Skarbowej w kraju Zakaukazskim i w gubernii Stawropolskiej.

NOWINY Z KAMCZATKI.

Wojenny Gubernator Kamczatski, Kontr-admirał *Zawojko* donosi o skutecznem odparciu napadu Anglo-francuzów na port Petropawłowski w Sierpniu roku bieżącego.

W połowie Lipca odebrano w Kamczatce pierwsze wiadomości o rozbracie Rossyi z Anglią i Francyą, i natychmiast zajęto się przygotowaniami do obrony miasta, na przypadek napadu nieprzyjacielskich okrętów, krążących po Oceanie wschodnim. W tym celu znajdujące się w porcie fregata «Aurora» i transport «Dwina,» postawione zostały w Petropawłowskiej zatoce, w dogodném miejscu, a na brzegu urządzono siedm bateryj.

Prócz majtków i niewielkiej komendy żołnierzy, uzbrojeni zostali urzędnicy cywilni i niektórzy mieszkańcy.

17 Sierpnia, statek parowy angielski «Virago» pod admiralską banderą, wszedł do Awaczyńskiej zatoki dla obejrzenia miejscowości, a 18 tegoż m. przyłączyły się doń jeszcze pięć statków, angielskie fregaty: «President» od 52 i «Peak» od 44, i francuzkie fregaty: «la Forte» od 60 i «Euridice» od 32, tudzież bryg «Obligado» od 18 dział.

19 Sierpnia nieprzyjaciel posyłał szalupę dla zmierzenia głębiny i rzucił kilka bomb, a 20-go zabrał się do stanowczego działania. Podszedłszy bliżej ku brzegom, wszczął mocny ogień, szczególniej przeciw bateryj № 1, (Dowodzca Lejtnant *Gawriłow*), i № 4 (Dowodzca Miczman *Popow*), które ośmiu działami odpowiadały na 18 nieprzyjacielskich. Lejtnant *Gawriłow* był wprędce raniony; zastąpił go Podporucznik *Gubarew*. W krótkim czasie większa część służby bateryi № 1 była raniona, działa podbite i pozostali ludzie przeprowadzeni na bateryą № 2. Wtedy nieprzyjaciel wysadził 60 ludzi naprzeciw bateryi № 4, na której Miczman *Popow* niemiał nad trzy działa, jednego gardemarina i dwudziestu ośmiu żołnierzy. Zagwoździwszy działa *Popow* cofnął się na bateryą № 2. Ale tam, zebrany oddział naszych majtków, spostrzegłszy zamieszanie w nieprzyjacielskich szeregach, sam pomknął się naprzód i przełamał francuzów, którzy uciekli do swoich szalup i w największym nieładzie odbili od brzegu.

Tymczasem fregata nieprzyjacielska podwakroć stawała naprzeciw fregaty «Aurora» i zaczynała rzucać bomby; ale celne strzały naszej fregaty zmuszały przeciwnika obadwa razy do ucieczki. Wtedy cały ogień trzech nieprzyjacielskich fregat i statku parowego, zwrócił się na bateryą № 2, zostającą pod dowodztwem Lejtnanta xięcia *Maksutowa 3.* Przez ośm przeszło godzin jedenaście dział naszych wytrzymywały ogień ośmiudziesiąt nieprzyjacielskich. Xiążę *Maksutow* rozporządzał się z zimną krwią, jakby na mustrze. Kilka wiosłowych statków podchodziły też i do bateryi № 3, ale jeden z nich był zatopiony, a reszta oddaliła się. Noc położyła kres bitwie.

Szkody, zrządzone nieprzyjacielowi muszą być bardzo znaczne, albowiem przez całe dni trzy zajęty był naprawianiem swoich statków. W tymże czasie i z naszej strony bateryе były odnawiane. 24 Sierpnia bitwa wszczęła się na nowo. Statek parowy podciągnął nieprzyjacielskie fregaty bliżej ku brzegowi i postawił je naprzeciw bateryj № 3 i 7, na któ-

rych dowodzili Lejtnant xiążę *Maksutow 2* i Kapitan-lejtnant *Korałłow*. Wprędce dowodzcy obu bateryj byli ranieni, działa podbite i podstawy ziemią zasypane. Wtedy nieprzyjaciel znowu przedsięwziął wylądowanie, oddział od sześciuset pięciudziesiąt ludzi, pomknął się ku Nikolskiej górze z północnej strony miasta, przeciw bateryi № 6, (Porucznika *Gesehus*). Podwakroć nieprzyjaciel rzucał się na tę bateryą, ale był odbijany kartaczami. Tymczasem kilka oddziałów majtków, pod wodzą Lejtnanta *Ankudinowa*, Miczmana *Możajskiego*, Porucznika *Koszelewa*, Chorążego *Żyłkina*, Lejtnanta *Piłkina* i Miczmana *Fesuna*, w ogóle 347 ludzi, gwałtownie poszły do attaku na bagnetty. Nieprzyjaciel nie wytrzymał attaku; nieważając na męztwo swoich oficerów, wrogi nasze uciekli w nieładzie, szczytem Nikolskiej góry wprost ku urwiskom i porzucali bronie i chorągiew. Jedna część była zepchnięta z urwistego brzegu parowu i zginęła, druga dostała się do szalup, ścigana naszemi wystrzałami ręcznej broni.

25 i 26 Sierpnia nieprzyjaciel grzebał w Tarjińskiej zatoce poległych, i naprawiał uszkodzenia, a 27 tegoż miesiąca wyszedł na morze. Stracił on, prócz zabitych i ranionych na okrętach, około trzechset ludzi. W liczbie poległych, znaleziono na brzegu czterech oficerów; czterech ludzi wzięto w niewolą.

Z naszej strony strata wynosi w poległych trzydziestu siedmiu żołnierzy; w rannych trzech oficerów i siedmdziesięciu pięciu żołnierzy, w ogóle 115 ludzi. Z oficerów xiążę *Maksutow 2* raniony śmiertelnie. Uszkodzenia w naszych okrętach nie są znaczne. W mieście spaliła się szopa na skład ryby; uszkodzonych kulami działowemi jest ośm domów i pięć różnych innych zabudowań.

(*Ruski Inwalid.*)

W ciągu Listopada b. r. przejechało po drodze żelaznej Carskosielskiej 28,715 osob i zbior wyniosł 9,742 rubli 90 kopiejek.

O CHOLERZE.

W *Petersburgu*, po 28 Listopada pozostało chorych 51— w ciągu doby zachorow. 4 — wyzdr. 3 — umarł 1 — po 29 Listopada pozostało chorych 51.

W ciągu doby zachor. 7 — wyzdr. 0 — umarło 0 — po 30 Listopada pozostało chorych 58.

W ciągu doby zachor. 16 — wyzdr. 2 — umarło 5 — po 1 Grudnia pozostało chorych 67.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

AUSTRYA. Piszą z Wiednia 1 Grudnia do gazety *Vossa:* «Komisarz Austryacki w Xięztwach nad-Dunajskich baron Bach ma w tych dniach zjechać do Wiednia dla zdania sprawy z wypadku swoich układów z Komisarzem tureckim Derwiszem-paszą, w przedmiocie przyszłej organizacyi tych prowincyj.—Feldcechmistrz baron Hess nie prędzej jak w końcu miesiąca Grudnia uda się do armii. — Podróż hrabi Nugent do Paryża nie ma żadnego celu politycznego; hrabia zabawi w Paryżu do wiosny, poczém uda się do Wenecyi.—Jenerał Letang, wprzód nim pojedzie do Xięztw, uda się naprzód do Paryża po nowe instrukcye.»

— Rząd angielski zakupił w Węgrzech 12,000 *bundasów* (rodzaj paltotów futrzanych) które już są wysłane do Krymu.

— Piszą z Wiednia, 27 Listopada do gazety Augsburskiej, że po podpisaniu artykułu dodatkowego do traktatu austro-pruskiego Kwietniowego, cofnięty został rozkaz o utworzeniu korpusu rezerwowego w Czechach.

— Rozkazem Cesarskim zdjęty został zakaz wywożenia i tranzytu broni do Xięztw Mołdawii i Wałachii.

— Piszą z Wiednia 29 Listopada do Nowej Gazety Pruskiej: «Z zupełną wiadomością rzeczy zaprzeczają pogłosce, którą pewne gazety rozniosły, jakoby Hrabia de Chambord miał z Pragi uczynić wycieczkę do Niemiec, dla znalezienia się na zgromadzeniu Członków rodziny Orleańskiej. Xiążę ten przybył do Pragi dla zawarcia umowy o kupno znacznych dóbr, co go czas jakiś zatrzyma w tém mieście, poczém wróci do Frohsdorff, dla udania się ztamtąd z Hrabiną, swoją małżonką, do Wenecyi.

Wiedeń, 2 Grudnia. (Przez telegraf.) Dziś obwieszczono, że stan oblężenia, w którym Transylwanija zostawała od epoki powstania Węgierskiego, jest zdjęty.

— Gazeta *Korrespondencya Austryacka*, (gazeta urzędowa) potwierdza wiadomość o zawarciu przymierza między Austryą i Mocarstwami Zachodniemi; przymierze to niema innego celu, jak przywrócenie pokoju i dla tego (dodaje gazeta), Sprzymierzeńcy Austryi powinniby być zaproszeni ku przystąpieniu do niego.

— Korrespondencya z Wiednia, 2 Grudnia, do Nowej Gazety Pruskiej mówi o tymże przedmiocie co następuje: «Treść tego aktu mniej jest zapewna ważna niż zrazu, po dojściu pierwszej wiadomości, mniemano. Dowiaduję się z wiarogodnego źródła, że istotnym punktem ugody, około którego cała reszta, jak na osi się obraca, jest przywrócenie pokoju na zasadzie znanych czterech punktów rękojmi; wypadek, który wszakże ma być osiągnięty w pewnym, z góry zakreślonym terminie.»

PRUSSY. *Zeit* donosi, że podczas pobytu Xięcia Adalberta Pruskiego w Wielkiém Xięztwie Oldenburgskiém, dla zajęcia w posiadanie na rzecz Pruss ujścia Jahdy, J. K. Wysokość posłał do Anglii parowe awiza *Nix* i *Salamandra*, gdzie te statki mają być zamienione na fregatę *Thétis*.

BAWARYA. Reskryptem Królewskim, dattowanym z Hohenschwangau, 29 Listopada, sessya obecna Izb Parlamentowych została odroczona do 31 Grudnia.

NOWINY Z BALTYKU. Piszą z Kiel, 4 Grudnia, do Korrespondenta Hamburgskiego: «Okręty linijowe śrubowe *the*

Majestic i *the Cressy* opuściły dziś nasz port i zostaje już tylko okręt trzy-pokładowy *Duke of Wellington* i *Royal George*, i okręty linijowe *le Nil*, *la Hoque* i *le Blenheim*, fregata *Euryale* i pięć statków parowych, które krążą tu i owdzie.»

— Podług innej depeszy z Kiel, 2 Grudnia, cała reszta flotty angielskiej miała za kilka dni odpłynąć do Anglii, po doczekaniu się okrętów, pozostających jeszcze na morzu Baltyckiém. (*G. P.*)

DANIJA.

Ministerstwo Duńskie podało do wiadomości powszechnej, że Francya i Anglija, w przypuszczeniu, że pokój z Rossyą nie będzie mógł być zawarty przed nadejściem wiosny, mają zamiar jak najściślej blokować porty rossyjskie mórz Baltyckiego i Białego i że do takowej blokady będzie przystąpiono bez osobnego ostrzeżenia, jak skoro pora roku tego dozwoli.

— Gazeta *Albońska* została zakazana w całym Schleswigu. Dają za przyczynę tego rozporządzenia, fałszywą nowinę, rozgłoszoną przez tę gazetę o mniemanych zmianach w Gabinecie Duńskim (*).

— *Korrespondent Hamburski* daje wiadomość, jak twierdzi *urzędową*, że Król, 3 Grudnia, przyjął dymissyą podaną przez Ministrów, wezwawszy ich wszakże do pełnienia tymczasowo swoich obowiązków. (Nowa Gazeta Pruska donosi też o tym wypadku, ale z datą 4 Grudnia, podług depeszy telegraficznej, odebranej w Berlinie).

— *Korrespondent* pisze nadto, że wybory na Volksthing padły prawie wszędzie na kandydatów anti-ministeryalnych; że wszakże pobudki usunięcia się Gabinetu, zdają się mieć ważniejszy powod, niż ten tryumf Oppozycyi. (*J. de S.-P.*)

TURCYA.

Donoszą z Konstantynopola, 20 Listopada, że Wódz naczelny armii w Kars, Zarif-Mustafa-pasza i Naczelnik sztabu tejże armii Czurczid-pasza (Guyon), zostali odwołani, zapewna dla usprawiedliwienia się z zaskarżeń przeciw nim podniesionych.

— *Journal de Constantinople* ogłasza wyrok sądu wojennego, skazujący byłego Ministra marynarki, Mohammeda-paszę, na utratę urzędu i wieczne wygnanie za bitwę pod Synopą.

— Listy z Jass, 22 Listopada odebrane przez gazetę *Korrespondencyą Pruską* potwierdzają wiadomość o pochodzie wojsk tureckich ku Mołdawii, wszakże sądzą że te wojska nie zajmą samego miasta Jass, ale się rozłożą na pozycyach poniżej, ponad Prutem i Seretem. Hrabia Coronini jest jescze w Jassach, zaś Derwisz-pasza, odjechał 23 Listopada na powrót do Bucharestu.

(*) Każda dobrzemyśląca Redakcya wdzięczną będzie za ten środek słusznej surowości, która się staje pilnie potrzebną wśród namnożonych błędnych doniesień. Kilka podobnych przykładów wystarczą na pohamowanie wylewu plotek telegraficznych, któremi tak są zalane pewne gazety zagraniczne, iż w pierwszej chwili niepodobna rozeznać fałszu od prawdy.

— W Anatolii niezaszła żadna zmiana w smutnym stanie rzeczy i drogi zawsze jeszcze są napastowane przez zbójców.

— Donoszą z Jass, 22 Listopada że Hospodar Mołdawski złożył następnie swoje Ministerstwo: Stefanaki Katardżi Ministrem Spraw wewnętrznych — Petraki Mavroyeni (brat cioteczny Xięcia Gika) Ministrem Skarbu — Radukan Rosetti, (zięć Xięcia), Ministrem Sprawiedliwości, — Kostaki Gika, (syn Hospadara), Ministrem Sekretarzem Stanu.

— Piszą z Warny do *Freudenblatt*, 23 Listopada, że nic nowego w Krymie nie zaszło; nowe posiłki wyladowane zostały w Balaklawie; żołnierze mają już zimowe odzienie.

— Depesza telegraficzna z Semlina, 3 Grudnia, odebrana w Berlinie, podług nadesłanych lądem nowin ze Stambułu, donosi, że Gabinet Turecki uległ częściowej zmianie. Reszid-pasza został mianowany Wielkim Wezyrem, Ali-pasza Ministrem Spraw Zagranicznych.

— Tyfus, dyssenterya i cholera grassują w tej chwili w obozie Sprzymierzonych armij. (*P. P.*)

NOWINY Z MORZA CZARNEGO. Piszą w *Freudenblatt*, że późniejsze raporta o szkodach sprawionych przez burzę 2 (14) Listopada, są coraz bardziej zasmucające. Jeden okręt wojenny francuzki, osiadły na brzegu, na północ Eupatoryi, który wiózł proch i 40 koni, zmuszony był poddać się.

— *Soldatenfreund* donosi, że na radzie wojennej, odbytej 18 Listopada, w Balaklawie, dowodzcy sił sprzymierzonych lądowych i morskich postanowili, że należy szukać takiego portu, gdzieby flotty anglo-francuzkie mogły mieć pewne schronienie.—Co do rozkazów i przeciw rozkazów, odbieranych przez Omera-paszę we względzie posłania wojsk nad Prut i do Warny, *Soldatenfreund* myśli, że te poruszenia muszą być w związku z zamiarami Sprzymierzeńców, które nie są jeszcze zupełnie ustalone. (*P. P.*)

MONTENEGRO.

29 Listopada Xiążę Daniel Montenegriński, przybył na jednym ze statków parowych *Lloydu* do Zara, z Triestu, gdzie odwiedził swoją narzeczoną, córkę bogatego negocyanta tego miasta. Nazajutrz Xiążę udał się w dalszą drogę do swojej stolicy Cettinie. (*G. P.*)

ANGLIJA.

LONDYN, *2 Grudnia.* W przyszły Poniedziałek Dwór wróci do pałacu Buckingham, Królowa bowiem zamierza osobiście zogaić 12 Grudnia, posiedzenia Parlamentu.

— Czytamy w Nowej Gazecie Pruskiej, że powiększenie armii, mające nastąpić niezwłocznie po zebraniu się Parlamentu, obejmować będzie całą piechotę linijową; każdy z pułków stojących w Gibraltarze, w Malcie i na wyspach Jońskich, będzie pomnożony o 800 ludzi i pułki w Indyach

i kolonijach otrzymają każdy, nowy bataljon rezerwowy od 500 ludzi i nakoniec utworzone zostaną 8 nowych kompanij żołnierzy morskich i 1 bataljon artylleryi.

— Donoszą z Dublinu, że Rząd ma zażądać od Parlamentu upoważnienia na zaciąg dziesięciu nowych pułkow, z których trzy będą złożone z ochotników milicyantów, a dalsze z rekrutów. Dziesięć innych pułków nabrane będą w milicyach wolnozaciężnych dla służby na Przylądku, w Kanadzie i Australii. Garnizony naszych stacyj na morzu Srodziemném, będą, jak dotąd, złożone z wojska linijowego; i stanowić mają armiją rezerwową.

— W *Morning Herald* piszą: «Mimo pomyślne wiadomości, które nas dochodzą z niektórych miejsc, wiemy z dobrego źródła, że zaciąg milicyi w Irlandyi bardzo opieszale postępuje. Potrzebowanie w znacznej ilości pracowników rolnych i wysoka cena robocizny stawi wielkie spółzawodnictwo i słychać już, że koniecznością zostanie puścić zaciąg na losy.

— Admirał Plumridge, który był na urlopie, wrócił i wywiesił swoją flagę na okręcie *Neptune* od 120 dział w Portsmouth i jest na odjezdném na morze Czarne, z posiłkami. Z *Neptune* odpłynie też *Leopard* od 18 dział. Kontradmirał Bruce udaje się na Ocean Spokojny na okręcie *Monarch* od 84 dział. *Magdalena*, wracająca z Antillów, odpłynie 6 b. m. na Czarne morze z wojskami. Najęto 6 statków parowych dla przewiezienia do Krymu domów drewnianych na 4,000 ludzi.

— Czytamy w *Morning Herald:* «Dowiadujemy się że mocny okop, uzbrojony moździerzami od 5 cali średnicy, wzniesiony został pod Sewastopolem na prawo przed pozycyą, która była attakowana przez rossyan w dniu 5 Listopada. Jeżeliby ta robota była dokonana wtedy jeszcze, kiedy to doradzał sir de Lacy Evans, bylibyśmy oszczędzili sobie wielkich strat w żołnierzach. Prócz moździerzy pięciocalowych francuzi wznoszą przepyszną kwadratową redutę, która będzie mogła zawrzeć 15 dział.»

— Telegraf elektryczny będzie przeprowadzony wewnątrz zamku Windsorskiego, tak, iż wszelka ważniejsza wiadomość dójdzie jednoczasowie do Królowej i Xięcia Alberta.

— Podług depeszy odebranej przez *Times*, Xiążę Cambridge i sir de Lacy Evans opuścili czasowo armiją dla słabości zdrowia.

— Jenerał-major Bentinck, mocno raniony w bitwie pod Inkerman, przybył do Londynu w stanie zaspokajającym. Miał on długą rozmowę z lordem Hardinge i był przyjęty przez xiężnę Glocester, gdzie się też znajdowała Xiężna Cambridge, z córką.

— Podpułkownik lord Charles Fitzroy, też raniony, spodziewany jest również do Londynu.

— Rząd zamówił wielką ilość pokryw kauczukowych dla armii Krymskiej. Prócz kołdry, każdy żołnierz będzie miał rodzaj obszernej pokrywy nieprzenikliwej, pod którą będzie mógł się schronić.

— *Morning Herald* pisze, że Xiążę Albert obstalował paltoty i opończe ze skóry cieląt morskich, nietylko dla oficerów, ale dla wszystkich grenadyerów gwardyi, której jest pułkownikiem. *(J. de S.-P.)*

FRANCYA.

PARYŻ, *3 Grudnia.* W dzisiejszym Monitorze czytamy: «Dziś, 2 Grudnia, Traktat przymierza został podpisany w Wiedniu między Pełnomocnikami Austryi, Francyi i Wielkiej Brytanii.

— Gazeta *Constitutionnel* tłumaczy, że jednoczasowość zwołania Parlamentu angielskiego na 12 Grudnia, kiedy zwyczajna kadencya jego przypada w Lutym, i zwołanie Senatu i Izby Prawodawczej na 26 Grudnia, mają jedną i tę samą przyczynę. W obu Państwach chodzi o otrzymanie od Władzy Prawodawczej upoważnienia do niezwłocznego użycia ku czynnemu działaniu zaciągów nowych żołnierzy, które będą już pod bronią w przyszłym miesiącu Styczniu.

— Korrespondencya gazety Augsburskiej z Paryża, pisze: «Dwa odcienie polityczne, które dzielą Gabinet Brytański, mianowicie polityka *wyglądająca* (expectante) i inicyatywa energiczna, pierwsza przedstawiana przez lorda Aberdeen, a druga przez lorda Palmerston, znajdują się co do joty powtórzonemi w łonie Rady Ludwika Napoleona. P. Fould przedstawia pierwszy, a P. Drouyn de Lhuys drugi z tych odcieni. Missya lorda Palmerston w czasie ostatniej jego bytności w Paryżu, miała na celu skłonienie Cesarza do pierwszego rodzaju *polityki gwałtownej* i podług wszelkiego podobieństwa Minister Angielski dopiął tego celu w zupełności.

— Piszą z Paryża, 22 Listopada do tejże gazety: «Osobista opinija Cesarza Francuzów o polityce Austryi i Pruss, nie uważa tej polityki za zbyt zgodną z jego widokami. W tém to nieukontentowaniu należy szukać przyczyny nieprzychylnego Mocarstwom Niemieckim tonu prassy peryodycznej francuzkiej. Te domonstracye żurnalizmu, szczególniej skierowane przeciw Austryi, idą obok z wysłaniem dwóch dywizyj francuzkich przeciw Bessarabii. Wszakże to ostatnie zdaje się być wątpliwém i może być zaliczone do wyskoków Ludwika Napoleona, na podobieństwo mowy, mianej przez niego w obozie Bulońskim, sprawy z Posłem Amerykańskim, P. Soulé, i t. p. Co do armii Krymskiej, nie bez obawy jest Rząd tutejszy z powodu demoralizacyi, wkradającej się w skutek cierpień, których ta armija doznaje. Dawniej już pisano, że do Stambułu byli przywiezieni wraz z choremi i rannemi, żołnierze francuzcy, okuci w kajdany i oddani pod sąd za to, że się głośno domagali jenerałów Cavaignac, de Lamoricière, Changarnier i Bedeau. Za każdém niebezpieczeństwem lub niepowodzeniem, armija wzdycha do tych wygnańców, jak gdyby sama ich obecność miała zapewnić zwycięztwo. Dla tego to jenerał Bosquet, przyjaciel de Lamoricière'a i pułkownika Charras, jest ulubieńcem żołnierzy. Nowiny z Konstantynopola przedstawują stan armii tureckiej tak w Azyi jak w Europie, w najsmutniejszych barwach.

Pierwsza z nich ma być w zupełném rozprzężeniu. Xiążę Napoleon odebrał rozkaz niezwłocznego wrócenia do Krymu, i w Paryżu wielkie niezadowolenie sprawił odjazd jego do Stambułu. Nakoniec taż korrespondencya donosi, że pożyczka została do czasu odłożona; Bank Francuzki i Bank Angielski mają pożyczyć Rządowi Ludwika Napoleona każdy po 250 miljonów franków. Do tego to układu stosuje się frazes gazety *la Pays*, gdzie jest mowa o «porozumieniu się dwóch Rządów sprzymierzonych we względzie kredytowym.»

— Z rozkazu Ministra Marynarki zaciągi dobrowolne do ekwipażów linijowych marynarki zostały wstrzymane do nowego rozporządzenia.

Paryż, 4 Grudnia. Vice-admirałowie Hamelin i Parseval Deschesnes mianowani zostali admirałami; czterej kapitanowie okrętów awansowanina kontr-admirałów.

(*J. de S.-P.*)

HISZPANIJA.

Piszą z Madrytu, 28 Listopada, do *Indépendance Belge*: «Wniosek P. Navaro Zamorano, chcący mieć, iżby zabroniono było wszystkim deputowanym na Kortezy przyjmować jakikolwiek urząd podczas trwania umocowania, wzniecił wczora bardzo gorące rozprawy, w których wypadku został odrzucony wielką większością (*).

— P. Soulé przybył do Santander, 23 Listopada, na okręcie parowym wojennym amerykańskim, siły 300 koni, uzbrojonym 10 działami.

— *Nacion* twierdzi, iż jest upoważniona zaprzeczyć wiadomości, danej przez niektóre gazety, o wyjściu z portów Stanów Zjednoczonych wyprawy awanturników morskich na Kubę. (*P. P.*)

WŁOCHY.

RZYM. «Zapewniają, (pisze Univers), że Ojciec święty przyjął dymissyą P. Galli, Pro-Ministra Skarbu. Na miejsce jego będzie mianowany mons. Ferrari. Gazeta urzędowa Rzymska nie oznajmiła jeszcze o tej zmianie, która wszakże zdaje się być pewną. (*G. P.*)

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

PARYŻ, *7 Grudnia.* P. de Jaucourt, urzędnik Poselstwa Francuzkiego w Wiedniu, przywiozł przedwczora do Paryża text nowozawartego traktatu przymierza między Austryą, Angliją i Francyą. Podług *Indépendance Belge* opinija powszechna widzi w tym traktacie raczej pokój niż wojnę.

— Przez Dekreta ogłoszone w Monitorze, mianowani: Prezesem Senatu na następującą sessyą P. Troplong; Pierwszym Vice-prezesem P. Mesnard; Vice-prezesami PP. Drouyn de Lhuys (Minister Spraw Zagranicznych), Marszałek Baraguey d'Hilliers, jenerał Regnaolt de St. Jean d'Angély;—Vice-prezesami Izby Prawodawczej PP. Schueider i Réveil; — Senatorami: PP. Billault (Minister Spraw Wewnętrznych), de Flamarens, Poniatowski, Prévot, Tourangin, i Waisse, ten ostatni z pozostaniem Prefektem Depart. ujść Rodanu.

— Dekretem z dnia 25 Listopada z budżetu 1854 udzielony zostaje nowy kredyt od 25,700,000 franków, na wydatki nadzwyczajne posłania na Wschód dwóch nowych dywizyj.

— Na Giełdzie 7 Grudnia, 4½ procentowe 96 fran. 25 cent. — 3 procentowe 71 franki 30 centimów.

LONDYN, *7 Grudnia.* Dekretem Lordów Rady Tajnej wywóz ołowiu zabroniony jest do wszystkich krajów Europy, położonych bardziej na północ, niż port Dunkerka.

— Na Giełdzie dziś, Konsolidy 93¾ — Rossyjskie 5 procentowe 96½ — 4½ pzocentowe 86½.

MADRYT, *6 Grudnia.* (Przez telegraf.) Na dzisiejszém posiedzeniu Kortezy wybrali na swego Prezesa P. Paschalisa Madoz, (na miejsce tymczasowego Prezesa Espartero, Xięcia Vittoria, który przechodzi do Gabinetu, w charakterze Pierwszego Ministra), a na pierwszego Vice-prezesa jenerała Infante, na miejsce Marszałka O'Donnell, mianowanego Ministrem Wojny.

Przedtém, na posiedzeniu 4 Grudnia, Izba Kortezów 146 głosami przeciw 40, oświadczyła, że nowy Gabinet posiada zaufanie Kortezów.

WIEDEŃ, *5 Grudnia.* Podług Gazety Niemieckiej Frankfurtskiej, Posłowie Angielski i Francuzki mieli naradę 28 Listopada z naszym Ministrem Spraw Zagranicznych hrabią Buol, który im przełożył konieczność otworzenia na nowo Konferencyi Wiedeńskiej. (*Zeit* donosi, że Poseł Angielski, lord Westmoreland, wyjechał do Kolonii).

— Piszą do gazety Szląskiej, że wszyscy jenerałowie armii austryackiej, zostający na reformie, odebrali rozkaz trzymania się w pogotowiu ku wejściu do czynnej służby.

— Hrabia de Chambord wrócił z Czech do Wiednia i niezwłocznie uda się do Wenecyi.

— Podług listów z Wiednia do gazety Wrocławskiej, z dnia 4 Grudnia, nietylko 6-ty korpus, ale i 5-ty, oba należące do armii Włoskiej odebrały rozkaz udania się do Galicyi. Nadto przysyłają też do Galicyi posiłki jazdy, mimo to, iż konne wojska są już tam w znacznej liczbie.—Arcyxiążę Albert objął dowodztwo nad 3-cią armiją.

— *Zeit* daje następne nowiny z Agram, z dnia 28 Listopada: «Twierdzą, że Ban Jellaczyc ma otrzymać dowodztwo korpusu rezerwowego w Czechach. Podług innych doniesień, utworzenie tego korpusu zostało wstrzymane. 6 ty korpus ciągnie z Włoch na Wiedeń, a z bataljonów pogranicznych jedne idą też do Wiednia, a inne do Galicyi.

— 4 b. m. syn Posła angielskiego, lorda Westmoreland, powiozł do Londynu traktat świeżo zawartego przymierza.

TURYN, *3 Grudnia.* Gazeta *Campana* zapewnia, że uchwalone zostały zasady do traktatu zaczepnego i odpornego przymierza między Francyą, Angliją i Sardyniją.

TURCYA. Piszą z nad niższego Dunaju do gazety *Satel-*

(*) Depesza telegraficzna, powtórzona i w Tygodniku, doniosła, że owszem, wniosek takowy był przyjęty.

żite: «12 Listopada pierwsze wojska tureckie przeszły Seret pod Wodeni i Maximeni i przednia straż z 5000 ludzi jest w tej chwili w Mołdawii; dowodzi nią Mehmet-Zadik-pasza. Armija ciągnie przez paludniową Mołdawiją ku wsi Satunu, nad Prutem, zkąd ma wkroczyć do Bessarabii. Dwa pułki tureckie weszły do Bucharestu, gdzie pozostaną jako garnizon. 25 Listopada większa część Sztabu tureckiego odjechała do Braila. Niewiadomo jeszcze kiedy Omer-pasza przybędzie do Armii, i gdzie założy główną kwaterę. „w Braila czy w Fokszanach.

— 2 Grudnia hrabia Coronini wrócił z Jass do Bucharesta. *(J. de S.-P.)*

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

W dniu 18 Listopada odbył się w Gothenbourg (w Szwecyi) obrzęd odkrycia z wielką uroczystością posągu kolosalnego Króla Gustawa-Adolfa. Na tym akcie znajdowali się J. K. Wysokość Xiążę Następca Tronu. Pomnik jest roboty Professora Fegelberga.

* * *

Na posiedzeniu tajném dnia 21 Listopada, Rada Gminowa miasta Kolonii, postanowiła udzielić 200,000 talarów na zbudowanie stałego mostu między tém miastem a Deutz.

* * *

Sławny oryentalista baron Hammer-Purgstall, pomimo swój wiek podeszły (80 lat), wydaje w tej chwili 6-ty tom swego wielkiego dzieła «*O poezyi Perskiej.*»

* * *

Cholorę można już uważać za całkiem wygasłą w Paryżu. Ogólny obrachunek umarłych z epidemii w całej Francyi, po 19 Listopada, wynosił cyfrę 120,760. Grasowała ona we 4,743 miastach i gminach.

* * *

W roku, który się ukończył 5 Października, podatek od psów w Anglii przyniosł Skarbowi 161,814 funtów sterlingów.

* * *

Zapewniają że w hrabstwie Chester, o dwie mile od Birkenhead, w Anglii, odkryto złote piaski w ilości dostatecznej do przedsięwzięcia robot ku ich wydobywaniu.

* * *

Paryż, za Juljusza Cesarza zajmował powierzchni nie więcei nad 15 hektarów 23 ary; pod Juljanem 30 hektarów 79 arów, pod Karolem V, 250 hektarów 87 arów, a pod Ludwikiem XIV, 1,003 hektory, 10 arów. Dziś, w obwodzie fortów, okrążających Paryż, liczy się 25,755 hektarów 80 arów; jest to więcej niż połowa całego Departamentu Sekwany.

* * *

Zapewniają że w łodygach kukurudzy i owsa odkryto znaczne ilości cukru, a ztąd możność wyrabiania z nich alkoholu. W tym celu założona została w okolicach Saint-Denis wielka destyllarnia.

* * *

Znany kompozytor i krytyk muzykalny, P. Berlioz, z powodu ogromnych summ, pobieranych w naszej epoce przez śpiewaków operowych, czyni następujące wyrachowanie.

Pierwszy tenor, pobierający 100,000 franków rocznie, spiewający około siedmiu razy na miesiąc, występuje przeto w ośmiudziesięciu czterech widowiskach operowych w ciągu roku, tak, iż za każde wystąpienie otrzymuje nieco więcej nad 1,100 franków. Przypuszczając, że rola jego składa się z 1,100 syllab, każda z nich płaci się mu po 1 franku.

I tak, w Wilhelmie Tellu; za wiersze:

«Ma (1 fr.) présence (3 fr.) pour vous est peut-être un outrage (9 franków).

«Mathilde (3 fr.) mes voeux indiscrets (5 fr.)

«Ont osé juspu'a vous se frayer un passage (13 fr.)»

Odbierze w ogóle 34 franki.

Niektóre primedonny taniej kosztują. Te, które pobierają 40,000 franków, mają nie więcej jak ośm sous za każdą syllabę.

W przytoczonej Operze, odpowiedź Matyldy:

«On pardonne uisement les torts qu'on partage,

«Arnold, je vous attendais.»

przyniesie śpiewaczce tylko 8 franków.

* * *

Gazeta *Indépendance Belge* pisze: «Wiadomo że Cholera grasuje w tej chwili w Atenach, ale trudno sobie wyobrazić przestrach, jaki tu się rozszerzył. Od pospólstwa, udzielił się on armii, do takiego stopnia, że Minister Wojny zmuszony był usunąć z czynnej służby wielu oficerów, którzy, za zbliżeniem się epidemii osądzili za rzecz bezpieczniejszą stanowiska swe opuścić. Mało na tém; Minister Oświecenia narodowego P. Psyllas, dał swym podkomendnym najsmutniejszy przykład; zamknął się na kilka zamków w swoim gabinecie nie chcąc widzieć nikogo zgoła i zostawując swoje Ministerstwo na opiece losu. Panika nie oszczędziła i lekarzy, z których wielu tak się pochowało, że niepodobna ich było znaleźć, albo znalazłszy, zwabić do chorych.

* * *

Piszą z Hamburga 22 Listopada: «W żadnej poprzedzającej epoce od swego założenia, drogi żelazne niemieckie nie przewoziły takich mass towarów, jak w obecnej chwili. Ztąd do Berlina tylko przewozi się regularnie każdego dnia niemniej jak miljon funtów towarów wszelkiego rodzaju, przeznaczonych po większej części dla Rossyi.

«Bankierowie nasi przesyłają wielkie ilości srebra w sztabach do Wiednia, a mimo to kurs bankierskich trattów na Wiedeń poniża się na każdej Giełdzie w zatrważający sposób. Potrzebowanie brzęczącej monety w tém Państwie wzrasta z każdym dniem, co przypisać należy ogromnym uzbrojeniom, śpiesznie posuwanym po całém Cesarstwie Austryackiém.

* * *

Z obserwatorium w Washington, w Stanach Zjednoczonych Ameryki północnej, P. Fergusson odkrył 1 Września bież. roku nową małą planetę (asteroidę), z rzędu *trzydziestą pierwszą*, w bliskości podobnegoż ciała niebieskiego, nazwanego Egeryą, i prawie wyrównywającą jej blaskiem i wielkością. Położenie jej tak zostało oznaczone:

1854 Września 2, godz. 10, min. 2, sekunda 5 czasu średniego Washingtońskiego:

AB = 1 godz. 52 min. 13, 68 sek.

D = ——— 2° 57′ 13″ 8.

* * *

Piszą w gazecie *Zeit*, że w Memlu, odebrano 14 Listopada, wiadomość, że Król Jmć rozkazał zaniechać dawny plan odbudowania tego miasta po pożarze i pozostawił sobie wskazanie planu, podług którego ma to być uskutecznioném.

Donoszą z tegoż miasta, że starszyzny stanu kupieckiego postanowili nabyć stosowną miejscowość dla urządzenia dobrego portu zimowego, którego niedostatek w Memlu żywo czuć się dawał.

* * *

W Londynie dały się już niemile uczuć skazówki wczesnej i ostrej zimy; śnieg padał po dwakroć, i nieraz już termometr spadał o kilka stopni poniżej punktu zamarzania. Te symptomata mają u nas wielkie znaczenie pod względem handlowym, szczególniej co do zapasów zboża, którego dowóz wprędce będzie musiał ustać zupełnie, jeżeli zima się ustali.

* * *

Gdy niedawno była mowa o parowej armacię P. Perkins, syn tego sławnego mechanika oświadczył, że zobowiązuje się dostarczyć Rządowi działa parowe które będą strzelały kulami wagi od jednego tonnu (przeszło 60 pudów rossyjskich) na odległość pięciu mil angielskich. (przeszło 8 wiorst.) Jeżeliby takie działo było ustawione na okręcie podejmującym 10,000 tonn, który właśnie buduje w tej chwili P. Scott Russell, Sewastopol od jednej takiej armaty zostałby zniszczony, bez straty ze strony szturmujących ani jednego człowieka.

* * *

Wydana swieżo została bulla Papiezka przywracająca zakon Kowalerów Maltańskich z niejaką modyfikacyą statutu. Na przyszłość aspiranci, nie młodsi nad lat 16, dawaliby tylko śluby proste, (tymczasowe), i nie prędzej byliby przypuszczeni do wykonania ślubów ostatecznych, jak po dziesięcioletnim nowicyacie.

* * *

P. Berryer złożył nakoniec swoję wstępną mowę na przyjęcie do Akademii Francuzkiej; P. Salvandy gotuje w tej chwili mowę odpowiedzi, i po jej ukończeniu nastąpi sam obrzęd przyjęcia sławnego mowcy legitymistowskiego do uczonego grona.

AKCYE.

S.-Petersburg, 30 Listopada.

	Żądano.
Kompanii Rossyjsko-Amerykańskiej	210.
——— 1, Zabezpieczenia od ognia	610.
——— Żeglugi parowej po Wołdze	182½.
——— Wód mineralnych sztucznych	—
——— 2, Zabezpieczenia od ognia	54.
——— Oświecenia gazem	65.
——— Przędzalni bawełny	200.
——— Zabezpieczenia życia	80.
——— Carewskiej fabryki perkalów	140.
——— Carskosielskiej Drogi żelaznej	69.
——— Zastawu rzeczy wielkiej objętości	40.
——— Rossyjskiej, zabezp. żeglugi morskiej i rzecznej	—
——— *Salamandry*, zabez. od ognia	475.
——— *Nadieżda*, zabez. żeglugi	95.
——— Kopalni Suksuńskich	—

OD REDAKCYI.

Przy ponowieniu prenumeraty na Tygodnik w roku przyszłym, Redakcya ma zaszczyt powtórzyć, że osoby, które się udadzą wprost do Redakcyi, (въ Редакцію Газеты Тигодникъ, въ С.-Петербургѣ) będą najrychlej i najdokładniej usłużone, zwłaszcza ilekroć raczą jak najwyraźniej wypisać swój adress, ze wskazaniem najbliższego miasta lub stacyi pocztowej, przez którą życzą sobie gazetę odbierać. Ta będzie przesyłana w kopertach zaklejonych, z oznaczeniem na kopercie numeru. W razie zatracenia lub nadwerężenia pakietu, PP. Prenumeratorowie raczą ze swemi zażaleniami udać się też wprost do Redakcyi.

Osoby, zamieszkałe w Petersburgu i życzące odbierać Tygodnik na rok przyszły w samejże stolicy, w mieszkaniach, mogą prenumerować w Magazynie Xiążek P. Maurycego Wolffa, w Gmachu sklepów Petersburskich (Gaścinnym Dworze), na Perspektywie Newskiej, № 19.

Позволяется печатать. 2 Декабря 1854 года. *Ценсоръ Н. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.